

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 20. januar 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2009-792-1093
Dok.: RAJ41184

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 67 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. oktober 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 67 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes give en aktuel status om gennemførelse af de 49 punkter, der fremgår af regeringens embedsmandsudvalgs rapport fra 2005, som indeholder en række anbefalinger til en bedre indsats mod terror, herunder overvågning af det offentlige rum, scanning af boligblokke samt udelukkelse af demokratifjendtlige enkeltpersoner fra at kunne få opholdstilladelse i Danmark.”

Svar:

1. På baggrund af terrorhandlingerne i London i juli 2005 besluttede regeringen at iværksætte en analyse af det eksisterende danske beredskab mod terrorisme. Regeringen nedsatte i den forbindelse en tværministeriel arbejdsgruppe under Embedsmandsudvalget for Sikkerhedsspørgsmål.

Arbejdsgruppen afgav den 3. november 2005 sin rapport ”Det danske samfunds indsats og beredskab mod terror”, og regeringen fremlagde på baggrund af arbejdsgruppens anbefalinger den 16. november 2005 en handlingsplan for terrorbekæmpelse.

2. Hovedparten af arbejdsgruppens 49 anbefalinger er gennemført. I det følgende gennemgås de af arbejdsgruppens anbefalinger, som endnu ikke er gennemført.

Arbejdsgruppens *anbefaling nr. 11* lyder således:

”Arbejdsgruppen anbefaler, at der sikres mulighed for, at oplysninger kan fremsendes i elektronisk (eventuelt on-line) og nogenlunde ensartet form, således at Politiets Efterretningstjeneste spares for unødigt og forsinkende arbejde med at konvertere oplysningerne til et andet format.”

Politiets Efterretningstjeneste (PET) har vurderet, at der ikke for tiden er et praktisk behov for at gennemføre denne anbefaling. PET vil genoverveje anbefalingen, hvis der måtte vise sig et praktisk behov for det.

Arbejdsgruppens *anbefaling nr. 12* lyder således:

”Arbejdsgruppen anbefaler, at der tilvejebringes lovhjemmel til at pålægge de personer og myndigheder, som har videregivet oplysninger til Politiets Efterretningstjeneste, ikke at underrette den person, som oplysningerne vedrører, eller andre om videregivelsen.”

Det er Justitsministeriets vurdering, at den almindelige tavshedspligt, som offentlig ansatte er underlagt (jf. navnlig reglerne i straffelovens § 152 og forvaltningslovens § 27), henset til karakteren af de opgaver, som Politiets Efterretningstjeneste varetager, i sig selv vil være til hinder for, at en offentlig ansat, der får kendskab til, at Politiets Efterretningstjeneste ønsker oplysninger om en bestemt person, informerer den pågældende person eller andre private herom. Endvidere vil Politiets Efterretningstjeneste i fornødent omfang kunne yde de pågældende myndigheder og ansatte vejledning om, hvilken betydning f.eks. de efterretningsmæssige interesser, der er knyttet til tjenestens konkrete henvendelser, må antages at have for den almindelige tavshedspligt.

Arbejdsgruppens *anbefaling nr. 14* lyder således:

”Arbejdsgruppen anbefaler, at der i retsplejeloven eller luftfartsloven tilvejebringes hjemmel til, at Politiets Efterretningstjeneste uden retskendelse kan indhente passageroplysninger fra flyselskaber, som har flyvninger til og fra Danmark (inkl. transitophold) samt internt i Danmark, hvis indhentningen kan have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver. Hjemlen bør omfatte en forpligtelse for flyselskaber til at aflevere både aktuelle og historiske passagerlister, ligesom selskaberne bør forpligtes til at opbevare flypassagerlister i en nærmere fastsat periode. Hjemlen skal endvidere give mulighed for at pålægge flyselskaber – på særligt udvalgte ruter og i et nærmere angivet tidsrum eller indtil videre – løbende at aflevere flypassagerlister til Politiets Efterretningstjeneste.”

Med antiterrorpakke II (lov nr. 542 af 8. juni 2006) blev der indsat en ny bestemmelse i luftfartsloven § 148 a om PET's adgang til luftfartsselskabernes passageroplysninger (Passenger Name Records/PNR).

Bestemmelsen, som endnu ikke er trådt i kraft, indebærer en pligt for luftfartsselskaberne til at foretage registrering og opbevaring af visse passageroplysninger i 1 år samt en adgang for PET til at få udleveret disse oplysninger uden retskendelse i sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 (terrorisme mv.).

Efter bestemmelsen bemyndiges transport- og energiministeren til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte regler om flyselskabernes registrering og opbevaring af passageroplysninger samt om den praktiske bistand til PET ved udlevering af disse oplysninger.

Justitsministeriet og Transportministeriet har afholdt møder med luftfartsbranchen med henblik på at drøfte indretningen af et teknisk set-up for et dansk PNR-system. Det har imidlertid vist sig at være mere teknisk kompliceret end forudsat i forbindelse med vedtagelsen af luftfartslovens § 148 a, hvorfor en nærmere udmøntning af reglerne formentlig vil nødvendiggøre lovændringer.

EU-Kommissionen fremlagde den 17. november 2007 et forslag til en rammeafgørelse om et europæisk PNR-system. Danmark er gået aktivt ind i denne sag, idet fælles regler på området vurderes at ville være en stor fordel.

Det kommende spanske formandskab har uformelt givet udtryk for, at de under deres formandskab vil prioritere sagen højt.

Med Lissabon-Traktatens ikrafttræden vil Danmark som følge af det eksisterende forbehold imidlertid komme til at stå uden for dele af EU-samarbejdet, herunder samarbejdet om retlige og indre anliggender.

Justitsministeriet vil på den baggrund i begyndelsen af 2010 vurdere, om der er anledning til at arbejde videre med et nationalt PNR-system, herunder med gennemførelse af eventuelle lovændringer, eller om arbejdet, uanset at Danmark ikke vil tage direkte del i et europæisk PNR-system, af praktiske grunde bør afvente udfaldet af forhandlingerne i EU.

Arbejdsgruppens *anbefaling nr. 16* lyder således:

”Arbejdsgruppen anbefaler, at det teknologiske område, hvor politiet ikke har nogen umiddelbar mulighed for at sammenholde brugeroplysninger med det enkelte kommunikationsapparat, (f.eks. kombinationen af taletidskort og mobiltelefoner eller af brugere og netcaféer) elimineres eller – hvis dette ikke er muligt – reduceres i videst muligt omfang. De relevante myndigheder drøfter, hvorledes dette mest hensigtsmæssigt kan ske.”

Justitsministeriet og Videnskabsministeriet har nedsat en hurtigarbejdende arbejdsgruppe, som inden sommerferien 2010 bl.a. på baggrund af erfaringer fra andre lande skal komme med anbefalinger om en mulig brugerregistreringsordning ved taletidskort, internetcaféer, gratis hotspots og internetadgang på biblioteker mv.

Arbejdsgruppens *anbefaling nr. 24* lyder således:

”Arbejdsgruppen anbefaler, at der ved udmøntning af retsplejelovens § 786, stk. 5, pålægges teleselskaberne at anvende et i samarbejde med politiet udarbejdet fælles format for elektronisk levering af teleoplysninger. Formatet bør i den forbindelse være standardiseret, sådan at der ikke kan opstå tvivl om, hvilke oplysninger der er omfattet, og hvorledes de skal gengives.”

Rigspolitiet har fundet en teknisk løsning, som giver politiet mulighed for at konvertere de data, der modtages fra teleselskaberne, til et fælles format. Den valgte løsning stiller ikke krav til teleselskabernes levering af oplysninger ud over, at oplysningerne skal leveres i et læsbart format.

Justitsministeriet kan i den forbindelse oplyse, at det er en forudsætning for opfyldelsen af formålet med logningsforpligtigheden, at oplysninger vedrørende trafikdata udleveres til politiet i et læsbart format.

Konverteringssystemet er leveret og vil blive taget i brug, efterhånden som løsningen tilpasses de formater, som de enkelte teleselskaber anvender. Rigspolitiet er i løbende dialog med selskaberne med hensyn til, hvilke formater de anvender, og forventer, at systemet kan tages i brug i forhold til de væsentligste leverandører i begyndelsen af 2010.

På den baggrund finder Justitsministeriet, at der på nuværende tidspunkt ikke er behov for at kræve af teleselskaberne, at de leverer teleoplysningerne i et fælles format.

Arbejdsgruppens *anbefaling nr. 29* lyder således:

”Arbejdsgruppen anbefaler, at der skabes den fornødne hjemmel i retsplejeloven til, at politiet i ganske særlige situationer må foretage scanning af indholdet af telefonsamtaler eller anden tilsvarende kommunikation inden for et nærmere angivet område.”

Strafferetsplejeudvalget afgav en udtalelse om dette spørgsmål i september 2006, hvoraf det bl.a. fremgår, at telefonscanning efter udvalgets opfattelse udgør et særlig alvorligt indgreb i meddelelshemmeligheden, idet indgrebet i meget vidt omfang også vil kunne omfatte kommunikation blandt personer, som ikke er eller vil kunne mistænkes for kriminalitet.

Endvidere har Politiets Efterretningstjeneste oplyst, at telefonscanning kun i en helt ekstraordinær nødsituation kan tænkes at være et relevant skridt med henblik på at afværge en terrorhandling. Da der i et sådant tilfælde allerede efter gældende ret vil kunne foretages telefonscanning på grundlag af et almindeligt nødretsprincip, er der efter Politiets Efterretningstjenestes opfattelse ikke behov for lovgivning om spørgsmålet.

I lyset heraf har regeringen ikke fundet grundlag for at indføre regler om telefonscanning som omhandlet i anbefaling nr. 29.

Arbejdsgruppens *anbefaling nr. 33* lyder således:

”Arbejdsgruppen anbefaler, at der tilvejebringes mulighed for øget og forbedret tv-overvågning af centrale pladser, væsentlige trafikknudepunkter og andre steder, hvor der jævnligt færdes eller samles større menneskemængde:

1) Arbejdsgruppen anbefaler, at der tilvejebringes hjemmel til, at kommuner efter forelæggelse for politiet kan foretage tv-overvågning på frit tilgængelige steder i kriminalitetsforebyggende øjemed.

2) Endvidere anbefaler arbejdsgruppen, at politiet kan henstille til offentlige myndigheder og private at udnytte deres muligheder for at foretage tv-overvågning. Det forudsættes, at sådanne henstillinger navnlig anvendes, hvor den pågældende tv-overvågning er af betydning for terrorbekæmpelsen.

3) Endelig anbefaler arbejdsgruppen, at der skabes mulighed for, at politiet kan meddele offentlige myndigheder og private pålæg om, at en allerede etableret eller planlagt tv-overvågning skal overholde nogle nærmere angivne krav med hensyn til optagelsernes kvalitet, opbevaring mv.”

Punkt 2 og 3 i anbefaling nr. 33 er gennemført ved tv-overvågningslovens § 4 a og § 4 b, der blev indsat med antiterrorpakke II (lov nr. 542 af 8. juni 2006).

Med hensyn til punkt 1 kan det oplyses, at jeg i denne folketingssamling vil fremsætte et lovforslag om ændring af tv-overvågningsloven, bl.a. således at kommuner får mulighed for efter drøftelse med politiet at tv-overvåge frit tilgængelige områder i tryghedsskabende øjemed.

Arbejdsgruppens *anbefaling nr. 34* lyder således:

”Arbejdsgruppen anbefaler, at de relevante myndigheder indleder en intensiveret undersøgelse af de teknologiske muligheder for – på særligt udvalgte steder – at kunne etablere helt

eller delvist automatiserede overvågningsfunktioner, herunder navnlig anvendelsen af systemer, der kan aflæse biometriske data relateret til genkendelse af konkrete personer eller adfærdsmønstre. En sådan undersøgelse skal omfatte varetagelse af hensynet til privatlivets fred, databeskyttelse mv.”

Politiets Efterretningstjeneste har iværksat en konsulentundersøgelse, der under inddragelse af udenlandske erfaringer redegør for de teknologiske muligheder og perspektiver på området. Undersøgelsen konkluderer, at der ikke for tiden er grundlag for at basere systemer på automatisk biometrisk genkendelse, da disse metoder endnu ikke virker tilfredsstillende.

3. Med hensyn til arbejdsgruppens *anbefaling nr. 41*, som omhandler ændringer i sundhedsberedskabet og hører under Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, kan det oplyses, at der som led i handlingsplanen er udarbejdet en række delanbefalinger vedrørende styrkelse af sundhedsberedskabet generelt, den præhospitale indsats og sygehusenes kapacitet, herunder isolationsstuer og intensivsenge. Disse anbefalinger er gennemført. Delanbefalingerne vedrørende det biologiske beredskab, herunder smitsomme sygdomme og lægemidler, er gennemført eller under gennemførelse, dog undtaget en enkelt anbefaling. Delanbefalingerne vedrørende det radiologiske beredskab er under gennemførelse.

Vedrørende arbejdsgruppens *anbefaling nr. 42* om gennemførelse af en analyse af kontrollen med farlige stoffer og overvejelse af nye eller yderligere kontrolforanstaltninger, kan det oplyses, at der er nedsat fire arbejdsgrupper under Forsvarsministeriets overordnede koordination. Arbejdsgruppernes arbejde er delvist gennemført. Der udestår dog fortsat enkelte tillægsrapporter, som er under udarbejdelse.

4. Med hensyn til arbejdsgruppens *anbefalinger nr. 35 og 36* om udlændinge, der har udvist demokratifjendtlig adfærd (som udtrykkeligt omtales i spørgsmålet), kan det oplyses, at regeringen har nedsat en arbejdsgruppe under Integrationsministeriet, der nærmere skulle overveje spørgsmålet om lovgivning på området.

På baggrund af arbejdsgruppens arbejde er udlændingelovens regler om udelukkelse mv. af udlændinge, der ønsker at indrejse i Danmark, præciseret således, at udlændinge, der er opført på FN's og EU's sanktionslister med rejserestriktioner, nægtes indrejse og ophold i Danmark. Endvidere er udlændingelovens udvisningsregler skærpet, således at en udlæn-

ding, der idømmes ubetinget frihedsstraf for offentlig tilskyndelse til forbrydelser eller offentlig billigelse af terrorrelaterede forbrydelser efter straffelovens § 136, som udgangspunkt kan udvises af landet uanset længden af den idømte frihedsstraf og varigheden af udlændingens ophold i Danmark. Reglerne herom hører under Integrationsministeriet og er gennemført ved lov nr. 486 af 12. juni 2009.

5. Det kan i øvrigt tilføjes, at Justitsministeriet som anført i bemærkningerne til lovforslaget vedrørende antiterrorpakke II (lov nr. 542 af 8. juni 2006) senere i denne folketingssamling vil udarbejde en redegørelse til Folketingets Retsudvalg om erfaringerne med de regler, som blev gennemført ved antiterrorpakke II. Redegørelsen vil i relevant omfang også omfatte erfaringerne med de regler, som blev gennemført i forbindelse med antiterrorpakke I fra 2002 (lov nr. 378 af 6. juni 2002). Justitsministeriet vil desuden i forbindelse med udarbejdelsen af redegørelsen anmode andre berørte ministerier, herunder Økonomi- og Erhvervsministeriet, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling samt Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, om i relevant omfang at bidrage med erfaringer med de regler, som på de respektive ministerområder blev gennemført i forbindelse med antiterrorpakke I og II.

Denne redegørelse vil indgå i regeringens løbende overvejelser om, hvorvidt der er grundlag for yderligere lovgivningsinitiativer mv. med henblik på at styrke indsatsen for at forebygge og bekæmpe terrorisme.